

Huvudman

Linköpings kommun
utbildningsforvaltningen@utb.linkoping.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Ljungsbroskola i Linköpings kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Linköpings kommun att senast den **31 mars 2023** ha vidtagit nedan angiven åtgärd avseende brist rörande disciplinära åtgärder. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Linköpings kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Linköpings kommun ska vidta följande åtgärd

Disciplinära åtgärder

1. Se till att rektorn startar en utredning i samtliga fall när elever vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt. Rektorn ska dokumentera hur många sådana utredningar som startats för respektive elev under perioden den 1 december 2022 –15 mars 2023. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (*5 kap. 9 § skollagen*)

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Linköpings kommun en anmärkning avseende en brist rörande uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogram. Linköpings kommun ska **senast den 31 mars 2023** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa den påtalade bristen. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar, anmälan och utredning av särskilt stöd, ordningsregler, planen mot kränkande behandling samt åtgärder mot kränkande behandling.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån inkomna uppgifter till Skolinspektionen inlett en tillsyn av Ljungsbro skola i Linköpings kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Ljungsbro skola följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd samt trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan, speciallärare och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 5-7 oktober 2022. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. skolenhetens plan mot kränkande behandling, betygskataloger, ordningsregler, kränkningsanmälningar, rutiner för extra anpassningar och särskilt stöd, det senaste dokumenterade kvalitetsarbetet samt beslutade åtgärdsprogram, beslut om anpassad studiegång och särskild undervisningsgrupp. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet och inkom den 10 november 2022 med synpunkter på protokollet. Huvudmannen har även efter begäran från Skolinspektionen inkommit med en komplettering den 16 november 2022.

Skolinspektionen har i tillsynen även kontrollerat om verksamheten följer gällande bestämmelser avseende studiehandledning på modersmålet. Skolinspektionen har öppnat ett nytt ärende och prövning gällande studiehandledning på modersmålet kommer istället att ske inom ramen för ärende med dnr 2022:10551.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de be-

stämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Disciplinära åtgärder

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn, elevhälsan, lärare och elever framgår att det är bristande studiero i en av mellanstadiets årskurser vilket beror på att några enskilda elever återkommande stör ordningen. Lärarna uppger att de har meddelat rektorn om att det finns elever som stör ordningen utanför klassrummen men att tillräckliga åtgärder inte har vidtagits för att komma tillrätta med det ordningsstörande beteendet. Även av elevintervjuer framgår att det finns elever på mellanstadiet som stör ordningen genom att exempelvis vara högljudda utanför klassrummen och genom att komma in i andra elevers klassrum för att på olika sätt störa ordningen. Av både lärarintervju och elevintervjuer framgår att det saknas kontroll över situationen med eleverna som stör ordningen.

Av rektorns skriftliga redogörelse inför Skolinspektionens tillsyn samt av intervjuer med rektorn och lärare framgår att det inte har startats några utredningar gällande elevers ordningsstörande beteende. Även av intervjun med elevhälsan framgår att det inte startats några utredningar för elever som stör ordningen, men att handlingsplaner har upprättats för flera elever. Elevhälsan kan dock under intervju inte uppge några åtgärder som vidtagits för enskilda elever. Elevhälsan har därefter, i samband med huvudmannens synpunkter på Skolinspektionens protokoll, uppgett att det finns rutiner för elever som stör ordningen där det till exempel ingår samtal med elev, vårdnadshavare, lärare och mentor. Även av intervju med rektorn framgår att det sker samverkan med vårdnadshavare till elever som stör ordningen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om en elev vid upprepade tillfällen stör ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse ska rektorn se till att det startas en utredning där saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare (5 kap. 9 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenhetens arbete med disciplinära åtgärder inte sker i enlighet med författningarnas krav. Tillsynen visar att rektorn inte ser till att en utredning startas när en elev vid upprepade tillfällen stör ordningen eller uppträder olämpligt. Att ett sådant beteende utreds är viktigt för att skapa en förståelse för vad som lett fram till beteendet, för att komma fram till adekvata åtgärder som möter elevens behov.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Linköpings kommuns verksamhet vid Ljungsbro skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller utredning av en elevs upprepade ordningsstörande eller olämpliga beteende. Det finns därför skäl att förelägga Linköpings kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I samband med tillsynen efterfrågade Skolinspektionen beslut om åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd. Av de granskade besluten framgår att det av flertalet åtgärdsprogram inte framgår vem som är ansvarig för uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogrammen. Rektorn och speciallärarna uppger i intervjuer att personerna som är ansvariga för respektive åtgärd även är ansvariga för att utvärdera åtgärdsprogrammen. Rektorn har ett särskilt dokument med en lista där det framgår datum för när åtgärdsprogram ska utvärderas. Utifrån dokumentet bokar rektorn in tider för utvärdering av åtgärdsprogrammen i speciallärarnas agenda någon vecka innan åtgärdsprogrammen ska utvärderas. Rektorn och speciallärarna går även igenom tiderna för utvärdering av respektive åtgärdsprogram under gemensamma möten. Speciallärarna kontakter därefter lärarna som varit delaktiga i åtgärdsprogrammen och utvärderar åtgärdsprogrammen tillsammans med lärarna. Av intervju med speciallärarna framgår att det i de flesta fall inte står något datum för utvärdering i åtgärdsprogrammen utan att det istället anges i vilken månad som utvärderingen ska ske. Lärarna uppger under intervjuer att åtgärdsprogrammen följs upp och utvärderas och att de är delaktiga i detta arbete. Av en lärarintervju framgår även att åtgärdsprogrammen brukar utvärderas efter två månader.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår bland annat att det av ett åtgärdsprogram ska framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen (3 kap. 9 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenhetens arbete med särskilt stöd avseende åtgärdsprogrammets utformning inte sker i enlighet med författningarnas krav. Av flera av skolenhetens åtgärdsprogram framgår inte vem som är ansvarig för uppföljning och utvärdering. Det är av vikt att det framgår vem som är ansvarig för uppföljning och utvärdering av ett åtgärdsprogram för att säkerställa att det genomförs. Detta för att veta om åtgärderna i åtgärdsprogrammet varit adekvata, om

åtgärderna behöver justeras, om nya åtgärder behöver vidtas eller om eleven inte längre är i behov av särskilt stöd.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Linköpings kommuns verksamhet vid Ljungsbro skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller utformningen av åtgärdsprogram. Utredningen visar att det av flertalet åtgärdsprogram inte framgår vem som är ansvarig för att följa upp och utvärdera åtgärdsprogrammen. Det framgår dock när åtgärdsprogrammet ska utvärderas och rektorn och speciallärarna har uppgett att de följer upp att utvärdering och uppföljning av åtgärdsprogram sker genom att de har ett särskilt dokument med datum för utvärdering av åtgärdsprogram. Såväl representanter från elevhälsan som lärare har uppgett att åtgärdsprogrammen följs upp. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Linköpings kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med lärare, speciallärare och rektorn framgår att lärarna använder de nationella proven i årskurs 3 för bedömning av elevernas kunskaper. Vidare framgår att om det finns en indikation på att elever inte kommer uppfylla betygskriterierna i aktuella ämnen gör lärare, i samråd med specialpedagogisk kompetens, en särskild bedömning av de elever som visar en indikation på att inte uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning. Resultaten efter de nationella proven i årskurs 3 analyseras i slutet av årskursen och överlämning sker vid eventuella lärarbyten.

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsan, speciallärare och rektorn framgår att lärare ger elever extra anpassningar, om de befarar att en elev inte kommer uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning som minst ska uppfyllas. Lärarna dokumenterar elevernas extra anpassningar i ett digitalt system, som samtliga lärare har tillgång till. Lärare, elevhälsan, speciallärare och rektor uppger vidare att om elever trots extra anpassningar inte kommer att uppfylla betygskriterierna så anmäls eleverna till rektorn för utredning av särskilt stöd. De uppger även att anmälda elever utreds och ges särskilt stöd i enlighet med beslutade åtgärdsprogram. Vidare uppger de att elever och vårdnadshavare erbjuds att medverka i utarbetandet av åtgärdsprogrammen och att de deltar vid utvärderingen av respektive åtgärdsprogram. Avslutningsvis framgår det av intervjuerna att det är rektorn som fattar beslut om åtgärdsprogram vid skolenheten.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det utifrån nationella prov finns en indikation på att en elev inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper i aktuella ämnen ska ansvarig lärare, i samråd med personal med specialpedagogisk kompetens, göra en särskild bedömning av elevens kunskapsutveckling (3 kap. 4 § skollagen).

Av skollagen framgår att i slutet av lågstadiet i grundskolan ska det genomföras en uppföljning av de extra anpassningar som getts i ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs (3 kap. 4 b § skollagen).

Av skollagen framgår att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 3 kap 7 § skollagen, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen (3 kap. 5 § skollagen).

Av skollagen framgår bland annat att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Av skollagen framgår vilka av förvaltningslagens bestämmelser som är tillämpliga vid myndighetsutövning enligt skollagen hos offentliga och enskilda huvudmän. Det gäller bland annat dokumentation och motivering av beslut enligt 31 och 32 §§ förvaltningslagen (29 kap. 10 § skollagen).

Av skolförordningen följer bland annat att nationella prov ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 3 (9 kap. 21 § skolförordningen [2011:185]).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsan och rektorn framgår att det finns ordningsregler som är beslutade av rektorn. Vidare framgår av intervjuerna att eleverna medverkar i framtagandet av skolans ordningsregler genom klassråd och elevråd. Lärare och elever uppger under intervjuer att ordningsreglerna i de flesta fall efterlevs. Av intervju med rektorn framgår att rektorn följer upp att ordningsreglerna efterlevs genom lektionsobservationer.

Av inkommen dokumentation från huvudmannen framgår att skolenheten har en plan mot kränkande behandling, som innehåller åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Elevhälsan uppger under intervju att eleverna är delaktiga i arbetet med planen mot kränkande behandling genom elevskyddsombud som bland annat får ta del av resultaten från trygghetsenkäterna. Elevskyddsombuden får även komma med synpunkter och förslag på vad som kan förbättras i arbetet mot kränkande behandling. Av en intervju med elever framgår att de får svara på enkäter om trygghet.

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att lärare och annan personal anmäler när de får kännedom om att en elev anser sig utsatt för kränkande behandling och att rektorn i sin tur anmäler till huvudmannen. Vidare framgår av intervjuerna att anmälda kränkningar utreds.

Rättslig reglering

Av skollagen följer att ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler (5 kap. 5 § skollagen).

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En

redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan (6 kap. 8 § skollagen).

Av skollagen framgår att en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mög-
nad (2 § förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling [2006:1083]).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredare Alexander Aleryd

Utredare Victoria Bedoire har varit föredragande i ärendet.